

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžso/29/2016
Identifikačné číslo spisu: 2014200614
Dátum vydania rozhodnutia: 23.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200614.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: R. B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., Poľsko, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 8402-4/2014-BA zo dňa 31. marca 2014, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/149/2014-50 zo dňa 8. októbra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/149/2014-50 zo dňa 8. októbra 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom č. k. 14S/149/2014-50 zo dňa 08.10.2015 rozhodnutie žalovanej č. 8402-4/2014-BA zo dňa 31.03.2014 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c), d) O.s.p. a vec vrátil správne mu orgánu na ďalšie konanie. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V správnom konaní vydala Sociálna poisťovňa pobočka Trnava rozhodnutie č. 700-0282/2011-23 zo dňa 12.09.2011, podľa ktorého žalobcovi ako zamestnancovi zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, so sídlom Buková, nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 09.04.2010. Žalovaná ako druhostupňový orgán rozhodnutím č. 8402-4/2014-BA zo dňa 31.03.2014, prvostupňové rozhodnutie zmenila tak, že text „nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 9. apríla 2010“ nahradila textom „nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 9. apríla 2010 podľa slovenskej legislatívy“. V ostatnej časti bolo prvostupňové rozhodnutie žalovanou potvrdené.

Z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trnave vyplýva, že žalovaná svoje rozhodnutie odôvodnila iba tým, že fyzickou kontrolou nebolo možné preukázať reálny výkon činností zamestnanca u zamestnávateľa. Nevykonala žiadne dokazovanie a nezískala žiaden dôkaz, ktorý by potvrdil, že žalobca nemôže podliehať slovenskému právnemu predpisu podľa čl. 13 (3) základného nariadenia. Krajský súd považoval názor, na základe ktorého žalovaná o veci rozhodla za predčasný, prijatý na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Argumentáciu, na ktorej žalovaná založila svoje rozhodnutie

označil, vzhľadom na rozsah zistených skutočností, za pochybnú, nepodloženú žiadnymi konkrétnymi dôkazmi. Taktiež spôsob, akým žalovaná vykonávala šetrenie nebol podľa krajského súdu dostačujúci. Mal za to, že iba na základe nepreukázaných indícií zo strany žalovanej o možnosti zneužívania sociálneho systému nie je možné prijať rozhodnutie, že u žalobcu účasť na sociálnom poistení nevznikla. Za nedostatočne preukázané považoval aj okolnosti spojené s uzavretím dohody medzi Slovenskou republikou a orgánmi sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods.1 O.s.p., ale úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal, pretože si žiadne trovy konania neuplatnil.

Rozsudok krajského súdu napadla žalovaná včas podaným odvolaním. Namietla, že vyzvala zamestnávateľa Grzegorz Jan Malinski - GM CONZULTING prostredníctvom ekonómky, aby predložil doklady preukazujúce reálny výkon činnosti svojich zamestnancov, nakoľko sa zamestnávateľ ani jeho zamestnanci v objekte v čase kontroly nenachádzali. Následne boli predložené štvrtročné správy o vykonaní práce, ku ktorým boli pripojené vizitky z hotelov a reštaurácií. Ďalšie doklady ako objednávky od slovenských subjektov a faktúry za vykonané služby realizované zamestnancami na území Slovenskej republiky zamestnávateľ nepredložil ani po následnej výzve. Žalovaná má za to, že dôkazné bremeno leží nielen na nej, ale aj na žalobcovi a zamestnávateľovi a túto povinnosť si riadne nespĺnili. Žalovaná tiež poukazuje na skutočnosť, že dohoda medzi poľskou inštitúciou ZUS Váršava a Sociálnou poisťovňou nemusí mať podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia písomnú formu. V súlade s čl. 76 ods. 4 základného nariadenia Sociálna poisťovňa vo vzťahu k zamestnávateľovi Grzegorz Jan Malinski - GM CONZULTING, ako aj ostatným zamestnávateľom, ktorí zamestnávajú osoby s nízkym vymeriavacím základom a bydliskom v Poľskej republike, informovala poľskú inštitúciu sociálneho zabezpečenia ZUS Váršava, listom č. 36968-2/2013-BA zo dňa 25.07.2013, že v prípade zamestnávateľov o.i. Grzegorz Jan Malinski - GM CONZULTING ide o firmy, ktorých zamestnanci reálne nevykonávajú činnosť na území Slovenskej republiky. Poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Váršava listom č. 992900/502/32/2013 zo dňa 10.10.2013 tieto skutočnosti akceptovala. Žalovaná má za to, že hoci v liste nie je uvedené, že určenie poľského zákonodarstva platí aj pre žalobcu, uvedené sa vzťahuje na každého zamestnanca zamestnávateľa Grzegorz Jan Malinski - GM CONZULTING v čase, za ktorý bola vykonaná kontrola Sociálnou poisťovňou, pobočka Trnava, t. j. za rok 2010 a 2011, pretože z listu vyplýva, že zamestnanci u zamestnávateľa Grzegorz Jan Malinski - GM CONZULTING nepodliehajú slovenskej legislatíve. Vzhľadom na uvedené dôvody potom žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/149/2014-50 zo dňa 08.10.2015 zmenil tak, že žalobu zamietne.

Žalobca sa k odvolaniu žalovanej nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Ako vyplýva z prvostupňového rozhodnutia žalovanej, Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, IČO: 45 506 108, so sídlom Buková 22, Buková, prihlásil žalobcu do poistenia odo dňa 09.04.2010 ako svojho zamestnanca. Zamestnávateľom teda bola fyzická osoba: T. L. U., rod.číslo XXXXXXXXXXXX, bytom XXXXX M. Xb/XX.

Podľa § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej len „živnostenský zákon“) živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

Zánik živnostenského oprávnenia má iba ten dôsledok, že fyzická osoba už nie je oprávnená vykonávať živnosť. Zánikom živnostenského oprávnenia nedochádza k zániku povinností fyzickej osoby, ktoré jej vznikli počas prevádzkovania živnosti, vrátane povinností, ktoré takej fyzickej osobe vznikli v spojení so zamestnávaním zamestnancov podľa pracovnej zmluvy.

T. L. U. bol účastníkom správneho konania aj po zániku jeho živnostenského oprávnenia v súlade s § 173 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. ako fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím správnych orgánov priamo dotknuté, a to najmä vo vzťahu k jeho prípadným odvodovým povinnostiam na sociálne poistenie podľa § 141 ods. 1 a § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., resp. právu na vrátenie poistného zaplateného bez právneho dôvodu podľa § 145 ods. 1 tohto zákona.

Hoci živnostenské oprávnenie živnostníka: Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, IČO: 45 506 108, so sídlom Buková 22, Buková, zaniklo dňom 02.06.2012, nezanikla spôsobilosť fyzickej osoby: T. L. U., rod. číslo XXXXXXXXXXX, bytom XXXXX M. Xb/XX byť účastníkom konania. Bolo preto potrebné aj v konaní pred súdom konať aj s T. L. U. ako účastníkom správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Krajský súd postupoval nesprávne, keď do konania ako účastníka nepribral T. L. U. podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods.3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd priberie do konania T. L. U., rozhodnutie žalovanej preskúma v medziach žaloby a vo veci znovu rozhodne. V novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.